

nh
n o w a h u m a n i s t y k a

Ryszard Nycz

Poetyka doświadczenia

Teoria — nowoczesność — literatura

Ryszard Nycz – teoretyk i historyk nowoczesnej literatury i kultury, profesor w UJ i IBL PAN. Autor książek: *Sylwy współczesne* (1984, 2 wyd. 1996), *Tekstowy świat* (1993, 2 wyd. 2000), *Język modernizmu* (1997, 2 wyd. 2002), *Literatura jako trop rzeczywistości* (2001, 2 wyd. 2012).

W książce *Poetyka doświadczenia. Teoria — nowoczesność — literatura* zarysowuję pewną koncepcję literatury oraz propozycję jej badania w sposób, który – w założeniu – respektować ma wielorakie powiązania tej literatury, jej teorii i metod jej badania z doświadczeniowym, kulturowym, cywilizacyjnym środowiskiem formacji nowoczesnej i późno- (bądź po-)nowoczesnej.

W części I formułuję pogląd na temat specyfiki przedmiotowej badań humanistycznych; pogląd wyprowadzony z tradycji dyscypliny (studiów literackich), z możliwości jej wpływowej orientacji (poetyki intertekstualnej) oraz z pism T.W. Adorna, jednego z najwnikliwszych filozofów i badaczy nowoczesnej kultury. W części II projektuję zmodyfikowaną formułę uprawiania teorii literatury, która zapobiec ma tyleż jej marginalizacji, co rozparcelowaniu (podporządkowaniu zwłaszcza antropologii i/lub studiom kulturowym). W części III próbowałem określić zadania refleksji historycznoliterackiej, wystawionej na wyzwania, jakie przed nią stawiają przemiany w funkcjach i statusie narodowej literatury, modelach tożsamości oraz w relacjach między globalnym i lokalnym wymiarami współczesnej kultury. W części IV studia przypadków krytycznie testują tradycyjne przekonanie o wyłącznie aplikacyjnym charakterze interpretacji wobec teorii.

Rolę podsumowania pełni praca ostatnia *Literatura: litery lektura*. Zarysowuję tu zarówno koncepcję literatury jako poetyki doświadczenia właśnie, jak i szkic teorii jej pojmowania - w ramach której, w całości praktyk i procedur jej poznawania, proponuję wyróżnić trzy osobne, pod pewnymi względami, czynności: spontanicznego rozumienia, zrygoryzowanego intelektualnie interpretowania oraz doświadczenia czytania.

ISBN 978-83-61552-64-2